

Les

Bedankt voor het downloaden van dit artikel.

De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

nt2@uitgeverijboom.nl
redactie@tijdschriftles.nl

Geen harde aanbevelingen, wel indicaties

Werken aan leesvaardigheid in (v)mbo

Bij LES 189

'Lezen is belangrijk en onontbeerlijk voor de ontwikkeling!', aldus de neuropsycholoog Jolles op zijn blog (10 juni 2013). En dan gaat het niet alleen om technisch lezen maar ook om begrijpend lezen en leesplezier. Voor lezen is namelijk het hele brein nodig: de waarneming, de taal, het redeneren, het geheugen, de aandacht en het vermogen om te selecteren tussen hoofd- en bijzaken. Bovenal prikkelt lezen de verbeeldingskracht.

Lezen is vaak echter een crime voor leerlingen in het (voorbereidend) beroepsonderwijs. Ze hebben vaak geen zin, ze kunnen het vaak ook niet goed.

Camille Welie toont aan dat er in de lessen Nederlands nog veel verbeterd kan worden; Kees Galema en Cita Jurna vertellen over de handel en wandel van een taalcoördinator. Daarna volgen er artikelen met voorbeelden van innovatief leesonderwijs. Annet Berntsen bespreekt een nieuw handboek over effectieve didactiek in het taalonderwijs in het (v)mbo.

Verder blikt Simon Verhallen in dit nummer terug op het reilen en zeilen van de Staatsexamens Nt2 in de afgelopen jaren en geeft Petra Popma tips hoe de Staatsexamens populair gemaakt kunnen worden bij werkgevers. Tevens vindt u door het hele nummer heen foto's van de prijsuitreiking van de Schrijfprijs. We wensen u veel leesplezier.

Redactie Les

Lezen is een crime voor veel leerlingen in het vmbo en mbo. Velen vinden lezen saai, velen kunnen het ook niet zo goed. Het Marcanti College, vmbo-school in Amsterdam met overwegend leerlingen met een meertalige achtergrond, werkt al jaren met verschillende acties in het kader van taalbeleid aan de verbetering van de leesvaardigheid en het vergroten van de woordenschat. De afgelopen jaren participeerde het in een onderzoek. Hadden de acties tot resultaat geleid? Hoe nu verder? Een verslag van taalcoördinatoren Cita Jurna en Kees Galema.

OTAW

De afgelopen jaren participeerde het Marcanti College in het Amsterdamse onderzoekproject OTAW: WERKEN AAN OPBRENGSTGERICHT TAALONDERWIJS IN AMSTERDAM-WEST (Welie, 2013). In dit onderzoek werden op een twaalfal scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam-West de vanaf schooljaar 2010-2011 ingestroomde eerste klassers aan de hand van de landelijk genormeerde Diataaltoetsen (DIATAAL, zie ook pagina 5) tot juli 2013 gevolgd in de ontwikkeling van leesvaardigheid en woordenschat. Daarnaast werd onderzocht welke interventies op scholen op het gebied van leesvaardigheids- en woordenschatontwikkeling effectief zijn. Het onderzoek werd uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam¹.

De leerlingen werden gevolgd met twee onderdelen van de toets: DIATEKST (begrijpend lezen) en DIAWOORD (woordenschat). Ze werden afgenomen aan het begin en aan het eind van elk schooljaar.

Resultaten

De conclusie: de taalvaardigheid van veel leerlingen op alle deelnemende

scholen, dus ook van het Marcanti College, laat te wensen over.

Er zijn tussen de verschillende onderwijsniveaus (praktijkonderwijs, vmbo b/k, vmbo-t, vmbot/havo, havo, havo/vwo, vwo) significante verschillen in begrijpend leesniveau en woordenschatniveau. Echter: de door DIATEKST vastgestelde normen (Referentiekader 2F voor vmbo b/k, 3F voor havo/vwo) worden bij alle scholen bij lange na niet gehaald. Was er bij binnenkomst al achterstand, met name op scholen voor vmbo, deze wordt in het vo gemiddeld alleen maar groter.

De woordenschatontwikkeling van leerlingen geeft een rooskleuriger beeld: de eindniveaus bij zowel leerjaren als onderwijsniveaus liggen meestal dicht bij de landelijke DIATAALnormen.

Opvallend is dat de havo/vwo-leerlingen het eerste jaar een groeispurt in hun leesvaardigheid doormaken, maar in het tweede en derde jaar weinig meer vooruitgaan, en dat het begrijpend leesniveau van vmbo-leerlingen gemiddeld in de eerste en tweede klas nauwelijks vooruitgaat. Over de hele